

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 29 juni 2015

798/2015

Statsrådets förordning om säkerheten vid asbestarbeten

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av arbetarskyddslagen (738/2002), 48 § 3 mom. i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) och 10 § 2 mom. i lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg (395/2012):

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning gäller asbestarbete.

Bestämmelser om tillståndsplikt för asbestrivningsarbete, asbestrivningsarbetares kompetens och hälsoundersökning av arbetstagare utfärdas särskilt.

Bestämmelser om hantering av asbesthaltigt avfall utfärdas särskilt.

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *asbest* följande fibrösa silikater:

- a) aktinolit CAS Nr 77536-66-4,
- b) amosit CAS Nr 12172-73-5,
- c) antofyllit CAS Nr 77536-67-5,
- d) krysotil CAS Nr 12001-29-5,
- e) krokidolit CAS Nr 12001-28-4,
- f) tremolit CAS Nr 77536-68-6,
- g) erionit CAS Nr 12510-42-8,

2) *asbestarbete* asbestrivningsarbete eller annan hantering av produkter eller ämnen som innehåller asbest så att det kan föranleda exponering för asbestdamm,

3) *asbestrivningsarbete* rivning och avlägsnande av konstruktioner och tekniska system som innehåller asbest, skyddande av konstruktioner som ska bevaras, städning av rivningsobjektet och annat sådant arbete i omedelbar anslutning till rivning och avlägsnande av konstruktioner som kan föranleda exponering för asbestdamm.

Bestämmelserna om asbestrivningsarbete i denna förordning tillämpas också på sådant underhåll och sådan service av byggnaders och fartygs konstruktioner och anordningar innehållande asbest vid vilka det bildas asbestdamm.

3 §

Bedömning av, gränsvärde för och kontroll av exponering

Bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att utreda och bedöma risken för att arbetstagarna exponeras för asbestdamm finns i 10 § 1 mom. i arbetarskyddslagen (738/2002). Arbetsgivaren ska se till att asbestarbeten utförs så att arbetstagarnas exponering för asbest i arbetet minimeras och alltid är mindre än gränsvärdet enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/148/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet, vilket är 0,1 fibrer per kubikcentimeter i andningsluften som medelvärde under åtta timmar.

Vid bedömning av om arbetstagarna exponeras för asbest beaktas endast sådana fibrösa asbestpartiklar som har en längd på minst fem mikrometer och en diameter på högst tre mikrometer och vars längd i förhållande till diametern är 3:1 eller mera.

Arbetsgivaren ska genom mätningar med regelbundna intervaller kontrollera och säkerställa att gränsvärdet enligt 1 mom. inte överskrids. Mätningarna ska genomföras så att proverna representerar arbetstagarnas personliga exponering för asbestdamm. Av den som utför mätningen krävs tillräckligt yrkeskunnande för att ta nödvändiga prover och bedöma dem. Mätningarna ska dokumenteras.

4 §

Avgränsning av och verksamhet på exponeringsområden

Områden där arbetstagare kan exponeras för asbest ska klart avgränsas och förses med varningsskyltar. Andra personer än de som är nödvändiga för att utföra asbestarbetet får inte ha tillgång till exponeringsområdena.

Arbetstagarna ska på exponeringsområdet använda sådana skyddskläder och sådan övrig personlig skyddsutrustning som asbestarbetet kräver.

Spridning av asbest utanför exponeringsområdet ska förhindras. Asbesthaltiga ämnen och redskap och asbesthaltig utrustning ska när de flyttas från exponeringsområdet vara märkta och förpackade så att de inte medför några risker. Arbetstagarna ska innan de avlägsnar sig från exponeringsområdet rengöra sig från asbestdamm.

Det ska finnas lämpliga och ändamålsenligt utrustade utrymmen för rengöring från asbest.

5 §

Serviceutrymmen

För dammande service och övrigt underhåll av arbetsredskap som används i asbestarbeten ska det finnas särskilda serviceutrymmen där arbetet kan utföras säkert.

Serviceutrymmena ska rengöras regelbundet.

6 §

Särskild undervisning och handledning

Arbetsgivaren ska ge arbetstagare som utför asbestarbeten undervisning och handledning om följande:

- 1) asbestens egenskaper och effekter på hälsan,
- 2) gränsvärdet för exponering för asbest enligt 3 § 1 mom., kontroll av att gränsvärdet underskrids och användning av mätinstrument,
- 3) de typer av produkter och material som sannolikt innehåller asbest,
- 4) verksamhet som medför exponering för asbest och vikten av förebyggande verksamhet för att minska exponeringen,

- 5) säkra arbetsmetoder samt säker verksamhet och skyddsutrustning,
 - 6) skyddskläder och rengöring,
 - 7) val, riktig användning och rengöring av andningsskydd och säkerställande av deras funktionsduglighet,
 - 8) hantering av asbestavfall,
 - 9) nödfallsåtgärder,
 - 10) hälsoundersökning.
- Den undervisning och handledning som arbetstagarna fått ska kompletteras vid behov.

7 §

Asbestkartläggning

Byggherren eller någon annan som leder eller övervakar ett byggnadsprojekt som kan omfatta asbestrivningsarbete ska se till att det görs en asbestkartläggning.

I asbestkartläggningen ska

- 1) asbesten i rivningsobjektet lokaliseras,
- 2) typer och kvantiteter av asbest och av material som innehåller asbest utredas,
- 3) utredas mängden damm som den asbest och de material innehållande asbest som ingår i konstruktionen ger upphov till vid hantering och rivning.

Av den som gör asbestkartläggningen krävs tillräcklig förtrogenhet med asbest, förekomsten av den och rivning av konstruktioner samt det yrkeskunnande som krävs med beaktande av typen och omfattningen av den planerade kartläggningen.

Asbestkartläggningen ska dokumenteras och överlämnas till den arbetsgivare eller egenföretagare som inleder asbestrivningsarbete.

Vad som i denna paragraf bestäms om byggherren eller någon annan som leder och övervakar ett byggnadsprojekt tillämpas på arbetsgivare som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten på sådana gemensamma arbetsplatser som avses i 49 § i arbetarskyddslagen.

8 §

Skriftlig säkerhetsplan

En arbetsgivare som inleder asbestrivningsarbete ska för asbestrivningsarbetet göra upp en skriftlig säkerhetsplan utifrån den asbestkartläggning som avses i 7 § och den utredning och bedömning av riskerna i arbetet som avses i 10 § 1 mom. i arbetarskyddslagen.

Av säkerhetsplanen ska i behövlig omfattning framgå de åtgärder för bedömning, minskning och kontroll av exponeringen som ska genomföras för att trygga säkerheten vid arbetet och i arbetsmiljön.

Säkerhetsplanen ska delges de arbetstagare som deltar i asbestrivningsarbetet samt verksamhetsutövarna inom arbetets verkningssområde och deras arbetstagare.

Egenföretagare ska på sådana gemensamma arbetsplatser som avses i 49 § i arbetarskyddslagen följa bestämmelserna i 1–3 mom.

9 §

Förhandsanmälan

Arbetsgivare och egenföretagare ska på förhand meddela den regionalt behöriga arbetarskyddsmyndigheten om sådant asbestrivningsarbete på arbetsplatsen som kräver tillstånd för asbestrivningsarbete. Anmälan ska göras skriftligen, om möjligt minst sju dagar innan arbetet påbörjas.

I anmälan ska ingå behövliga uppgifter om

- 1) arbetets art, när det inleds och hur länge det sannolikt kommer att fortgå,

- 2) platsen där arbetet utförs,
- 3) vem som beställt arbetet och dennes kontaktuppgifter,
- 4) namnen på de arbetstagare som används i arbetet,
- 5) hur arbetstagarnas hälsa lämpar sig för asbestarbete samt datum för arbetstagarens senaste hälsoundersökning och information om giltighetstiden för undersökningen,
- 6) centrala iakttagelser i asbestkartläggningen, datum för asbestkartläggningen och vem som gjort den,
- 7) de metoder som tillämpas vid rivning av asbest eller asbesthaltigt material,
- 8) den utrustning som används för skydd och rengöring av arbetstagarna och utrustningens egenskaper,
- 9) den utrustning som används för att förhindra att asbestdamm sprider sig i arbetsmiljön och utrustningens egenskaper,
- 10) namnet på den avstjälningsplats dit avfallet förs,
- 11) vem som gjort anmälan och dennes kontaktuppgifter.

Anmälan till arbetarskyddsmyndigheten måste förnyas om det sker sådana förändringar i arbetsförhållandena som leder till att exponeringen för damm från asbest eller asbesthaltigt material ökar avsevärt. Dessutom måste anmälan kompletteras om någon annan än de arbetstagare som anmälts på förhand kommer att utföra rivningsarbete.

Innan arbetet påbörjas ska ett anslag med de uppgifter som avses i 2 mom. 1, 2 och 11 punkten fästas på en synlig plats utanför det exponeringsområde som avses i 4 §.

10 §

Ledning och övervakning av asbestrivningsarbeten

Arbetsgivaren ska utse en arbetsledare för utförande av asbestrivningsarbetet.

Arbetsledaren ska fortgående kontrollera och bedöma hur den säkerhetsplan som avses i 8 § genomförs och se till att asbestrivningsarbetet utförs i enlighet med säkerhetsplanen.

11 §

Principer för säkert asbestrivningsarbete

Asbestrivningsarbetet ska utföras så att det bildas så lite asbestdamm som möjligt och så att det damm som bildats elimineras vid källan.

Asbest ska med tanke på säker användning av utrymmet avlägsnas i tillräcklig utsträckning och på ett ändamålsenligt sätt från de konstruktioner som rivs. Asbest som lämnas kvar i konstruktionerna ska täckas in och vid behov förses med behöriga märkningar.

Konstruktioner som innehåller asbest ska rivras så att asbesten och asbesthaltiga material avlägsnas innan resten av konstruktionen rivs, om inte arbetstagarna då exponeras för mer asbestdamm än om asbesten lämnas i konstruktionen.

12 §

Arbetsmetoder för asbestrivningsarbeten

Vid val av metod för asbestrivningsarbeten ska utöver de principer som nämns i 11 § beaktas omfattningen av det rivningsarbete som ska utföras och förhållandena vid rivningsobjektet.

Asbestrivningsarbeten kan utföras med

1) avskärningsmetoden så att rivningsarbetet utförs på exponeringsområdet, som är lufttätt avskilt från den övriga arbetsmiljön,

2) saneringspåsemetoden så att en liten konstruktion eller ett litet tekniskt system som innehåller asbest avskärmas från och utsätts för undertryck jämfört med det omgivande

luftområdet med en specialtillverkad saneringspåse, inuti vilken konstruktionen eller det tekniska systemet rivs och i vilken rivningsavfallet avlägsnas från rivningsobjektet,

3) avlägsnande av hela delar så att en hel sådan del av en konstruktion eller anordning som innehåller asbest avlägsnas från konstruktionen och transporteras bort täckt av material som förhindrar att damm sprids,

4) dopningsmetoden så att en sådan lösgjord del av en konstruktion eller anordning som innehåller asbest doppas, för att förhindra uppkomst av damm, i en bassäng där asbesten avlägsnas,

5) våtsanering så att en konstruktion som innehåller asbest våts grundligt innan den rivs för att förhindra uppkomst av damm eller en fasadbeläggning som innehåller asbest avlägsnas genom våtblästring,

6) någon annan metod än de som avses i 1-5 punkten som blivit möjlig till följd av teknisk utveckling och med vilken motsvarande säkerhetsnivå uppnås.

Vid rivning av krokidolit ska den avskärningsmetod som avses i 2 mom. 1 punkten alltid användas.

Om asbesthalten i det material som ska rivas inte kan anges med säkerhet, ska avskärningsmetoden enligt 2 mom. 1 punkten användas vid rivningsarbetet.

13 §

Ytterligare krav på avskärningsmetoden

Vid användning av den avskärningsmetod som avses i 12 § 2 mom. 1 punkten ska exponeringsområdet, för förhindrande av att asbestdamm sprids, avskiljas lufttätt från den övriga arbetsmiljön med en tryckskillnad på minst fem och vid rivning av krokidolit minst tio pascal. Stabiliteten i tryckskillnaden ska övervakas med utrustning som registrerar och slår larm ifall tryckskillnaden på exponeringsområdet underskrids i skadlig utsträckning.

Förbindelse till det exponeringsområde som avses i 1 mom. ska ordnas med slussar eller på något annat tillförlitligt sätt så att asbesthaltiga ämnen och redskap och asbesthaltig utrustning kan hanteras, arbetstagarna rengöras och övriga åtgärder utföras säkert.

14 §

Användning av arbetsredskap och säkerställande av deras funktionsduglighet

Arbetsgivaren ska se till att arbetstagarna har skyddskläder och personlig skyddsutrustning som lämpar sig för asbestrivningsarbete och som uppfyller kraven. Halten asbestfibrer i arbetstagarnas andningsluft får inte överstiga 0,01 fibrer per kubikcentimeter luft.

I avskärmade utrymmen för asbestrivning ska arbetstagarna använda helmask med fläkt. Vid rivning av krokidolit ska arbetstagarna använda helmask där andningsluften produceras med en tryckluftsapparat.

Andningsskyddens täthet ska kontrolleras före användning. Dessutom ska det minst en gång om året säkerställas att andningsskydden är täta genom att arbetstagarens andningsluft testas på insidan av skyddet.

Arbetsgivaren ska se till att separationsgraden för filter i apparater för behandling av luften är tillräcklig och att arbetsredskapen inte ger upphov till mer asbestdamm än 0,01 fibrer per kubikcentimeter luft i rena utrymmen.

Arbetsredskapen ska hållas säkra genom regelbunden service och regelbundet underhåll. Arbetsredskapen ska efter användning rengöras innan de tas i bruk på nytt. I servicejournalen för en apparat för behandling av luften ska antecknas den service och de övriga åtgärder som utförts för säkerställande av funktionsdugligheten.

I övrigt utfärdas särskilda bestämmelser om val och användning av arbetsredskap samt säkerställande av deras funktionsduglighet.

15 §

Säkerställande av exponeringsområdets renhet samt säkerhet vid fortsatt användning

Arbetsgivaren ska efter att asbestrivningsarbetet är slutfört försäkra sig om att exponeringsområdet är omsorgsfullt rengjort från asbest och asbesthaltigt material.

Efter att utrymmena rengjorts ska arbetsgivaren utföra en mätning för att säkerställa att det i luften på exponeringsområdet inte finns mer asbest än 0,01 fibrer per kubikcentimeter luft.

Den arbetsgivare som utfört rivningsarbetet och den byggherre som beställt arbetet ska göra upp en gemensam handling över ibruktagandet av utrymmet där det konstateras att utrymmet är rent och vilka iakttagelser som gjorts om säkerheten vid fortsatt användning.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om arbetsgivaren tillämpas även på egenföretagare på sådana gemensamma arbetsplatser som avses i 49 § i arbetarskyddslagen.

16 §

Asbestkartläggning på fartyg

Redaren ska se till att det vid asbestkartläggning som görs på ett fartyg utreds vilka konstruktioner på fartyget som innehåller asbest och att dessa konstruktioner märks ut.

Den som gör asbestkartläggningen ska vara förtrogen med asbest, fartygets konstruktioner och de material som används.

17 §

Asbestarbeten som utförts på ett utländskt varv

Om asbestarbeten på ett fartyg har utförts på ett utländskt varv, ska redaren se till att de utrymmen där asbestarbetet har utförts och dit asbestdamm kan ha spridit sig rengörs.

Efter att utrymmena rengjorts ska redaren utföra en mätning för att säkerställa att det i luften på exponeringsområdet inte finns mer asbest än 0,01 fibrer per kubikcentimeter luft.

18 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2016.

Genom denna förordning upphävs

- 1) statsrådets beslut om asbestarbete (1380/1994),
- 2) statsrådets beslut om tillämpning av statsrådets beslut om asbestarbete på skeppsarbete (536/1988),
- 3) arbetarskyddsstyrelsens beslut om beredskap för asbestarbete på fartyg (952/1989),
- 4) arbetarskyddsstyrelsens beslut om godkännbara metoder och anordningar i asbestrivningsarbete (231/1989).

Helsingfors den 25 juni 2015

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä

Direktör Antti Janas